

Wypełnienie kwestionariusza konsultacji publicznych „testu warunków skrajnych” dyrektyw ptasiej i siedliskowej może wydawać się skomplikowane. Dzielimy się z Wami naszymi propozycjami odpowiedzi. Mamy nadzieję, że pomoże wam to w wypełnieniu kwestionariusza. Każdy głos ma znaczenie!

1. Otwórz [konsultacje publiczne](#)
2. Przeczytaj krótkie wprowadzenie i kliknij
3. Wypełnij kwestionariusz.

Wypełnij kwestionariusz >

Poniżej dzielimy się naszymi propozycjami. **Zachęcamy żeby każdy wypełnił kwestionariusz zgodnie ze swoim doświadczeni i przekonaniami.** Wskazujemy propozycje odpowiedzi na zadane pytania aby ułatwić przejście przez ten skomplikowany proces.

Sekcja 1 – przeczytaj wprowadzenie, kontekst i cel konsultacji

Sekcja 2 – podaj podstawowe informacje o sobie. Wskaż w czym imieniu wypełniasz kwestionariusz. Możesz go wypełnić w imieniu własnym i/lub organizacji którą reprezentujesz.

Sekcja 3 – podstawowe pytanie dotyczące dyrektyw naturowych

W pierwszych dwóch pytaniach wskaż ze swojej perspektywy „Jak ważna jest dla Ciebie ochrona przyrody?” i „Jak dobrze znasz unijną politykę ochrony przyrody?”

3.3 Jak ważna Państwa zdaniem:

	Nieważna	Dość ważna	Ważna	Bardzo ważna	Nie wiem
• jest dyrektywa ptasia i dyrektywa siedliskowa dla ochrony przyrody?	☐	☐	☐	☒	☐
• sieć Natura 2000 dla ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk w UE?	☐	☐	☐	☒	☐

3.4 Na ile odpowiednie są Państwa zdaniem dla ochrony przyrody w UE:

	Nieodpowiednie	Dość odpowiednie	Odpowiednie	Bardzo odpowiednie	Nie wiem
• cele strategiczne dyrektyw?	☐	☐	☐	☒	☐
• podejście przyjęte w dyrektywach?	☐	☐	☐	☒	☐

3.5 Proszę ocenić:

	Nieskutecznie	Dość skutecznie	Skutecznie	Bardzo skutecznie	Nie wiem
• Czy dyrektywy skutecznie chroniły dotąd przyrodę?	☐	☐	☒	☐	☐

Obszary Natura 2000 skutecznie chronią bioróżnorodność, w tym np. [ograniczają liczbę gatunków zagrożonych](#). Powodem powolnych postępów i utrzymywania się niekorzystnego stanu wielu siedlisk i gatunków są niedostateczne wdrażanie, egzekwowanie i finansowanie. Zatem to nie przepisy chroniące przyrodę są problemem. **Dlatego wybraliśmy odpowiedź „skuteczne” – nie potrzebujemy zmiany dyrektywy, a lepszego jej wdrażania.**

* 3.9 Jeżeli uważają Państwo, że dyrektywy są skuteczne lub bardzo skuteczne, czy wynika to głównie z następujących czynników:

Maksimum 7 wybranych opcji

- ☒ ich przepisy są jasne
- ☒ ich przepisy są wystarczająco rygorystyczne
- ☒ ich przepisy są wystarczająco ambitne
- ☐ wdrażanie przez władze krajowe, regionalne i lokalne jest w większości skuteczne
- ☐ zainteresowane strony są wystarczająco zaangażowane i wspierane
- ☐ środki finansowe i zdolności przeznaczone na realizację są wystarczające
- ☐ egzekwowanie przepisów na szczeblu UE jest w większości skuteczne
- ☐ egzekwowanie przepisów na szczeblu państw członkowskich/regionalnym /lokalnym jest w większości skuteczne
- ☒ zarządzanie siecią Natura 2000 przynosi pozytywne rezultaty w terenie
- ☐ innych, proszę określić poniżej
- ☐ nie wiem

* 3.11 W jaki sposób koszty wdrożenia dyrektyw ptasiej i siedliskowej są porównywane z powiązanymi korzyściami?

- ☐ Koszty wdrożenia przewyższają korzyści
- ☐ Koszty wdrożenia są mniej więcej równe korzyściom
- ☒ Korzyści przewyższają koszty wdrożenia
- ☐ Nie wiem

Długoterminowe korzyści społeczne, gospodarcze i środowiskowe wynikające z ochrony i odtwarzania ekosystemów znacząco przewyższają koszty wdrażania. Ochrona i odbudowa przyrody to niezbędny element adaptacji do zmiany klimatu, która jest kluczowa z perspektywy społecznej i gospodarczej. Dlatego naszym zdaniem, **korzyści przewyższają koszty**.

* 3.12 Jak opisaliby Państwo obciążenie administracyjne związane z przestrzeganiem dyrektywy ptasiej i dyrektywy siedliskowej w odniesieniu do Państwa działalności?

Obciążenia administracyjne stanowią szczególny rodzaj kosztów ponoszonych przez przedsiębiorstwa, organy publiczne i obywateli wyłącznie w celu wypełnienia zobowiązań prawnych wynikających z dyrektyw. Nie obejmuje to kosztów administracyjnych, które zostałyby poniesione niezależnie od tych obowiązków. Obejmują one szeroki zakres działań administracyjnych, w tym etykietowanie, sprawozdawczość, rejestrację, dostarczanie danych, a także monitorowanie i oceny niezbędne do generowania informacji.

- ☒ Bardzo niskie
- ☐ Niskie
- ☐ Średnie
- ☐ Wysokie
- ☐ Bardzo wysokie
- ☐ Nie wiem
- ☐ Nie dotyczy

Wybraliśmy tę odpowiedź na podstawie danych Komisje Europejskiej. KE szacuje korzyści z ochrony przyrody na setki miliardów euro, a kosztów dla samej sieci Natura 2000 KE szacuje na około 10 mld euro.

*3.13 Proszę określić główne przyczyny:

Maksymalna liczba znaków, jaką należy wprowadzić: 250

- Wymogi administracyjne są niezbędne do zapewnienia racjonalnego procesu decyzyjnego, pewności prawnej oraz sprawiedliwości proceduralnej w podejmowaniu decyzji.
- Ewentualne pojawiające się obciążenia związane są ze złym planowaniem oraz niewystarczającymi zasobami kadrowymi i środkami finansowymi.
- Biorąc pod uwagę ogromne korzyści wynikające z ochrony przyrody w porównaniu z kosztami, naszym zdaniem określanie wymogów administracyjnych i związanych z nimi wydatków jako „obciążenia” nie jest właściwe.

3.14 W jakim stopniu przy wdrażaniu dyrektyw na szczeblu unijnym i krajowym uwzględniono następujące aspekty?

	W ogóle nie uwzględniono	Niezbyt dobrze uwzględniono	W pewnym stopniu uwzględniono	Bardzo dobrze uwzględniono	Nie wiem
* Gospodarcze	☐	☐	☐	☒	☐
* Społeczne i kulturalne	☐	☐	☐	☒	☐
* W zakresie obrony i ochrony ludności	☐	☐	☒	☐	☐
* W zakresie niezależności energetycznej i bezpieczeństwa energetycznego	☐	☐	☒	☐	☐
* W zakresie mieszkalnictwa i powiązanej z nim infrastruktury	☐	☐	☒	☐	☐
* W zakresie transportu i powiązanej z nim infrastruktury	☐	☐	☒	☐	☐
* W zakresie zmiany klimatu	☐	☐	☐	☒	☐
* Inne aspekty środowiskowe	☐	☐	☒	☐	☐
* Krajowe, regionalne lub lokalne	☐	☐	☐	☒	☐

Aspekty społeczno-gospodarcze, kulturowe, krajowe, regionalne i lokalne **zostały bardzo dobrze uwzględnione** w dyrektywach ptasiej i siedliskowej w art. 2 ust. 3 Dyrektywy Siedliskowej.

Przepisy dotyczące odstępstw od ochrony gatunkowej ze względu na interes publiczny zapewniają uwzględnianie tych aspektów **indywidualnie dla każdego przypadku** (art. 16 Dyrektywy Siedliskowej i Art. 9 Dyrektywy Ptasiej)

3.15 W jakim stopniu uważają Państwo, że polityka UE w następujących obszarach jest spójna z celami dyrektyw ptasiej i siedliskowej?

	Całkowicie niespójna	Niezbyt spójna	Dość spójna	Bardzo spójna	Nie wiem
* Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	☐	☒	☐	☐	☐
* Spójność i rozwój regionalny	☐	☐	☒	☐	☐
* Rybołówstwo i gospodarka morska	☐	☒	☐	☐	☐
* Energia	☐	☒	☐	☐	☐
* Transport	☐	☒	☐	☐	☐
* Przemysł i przedsiębiorczość	☐	☒	☐	☐	☐
* Działania w dziedzinie klimatu	☐	☐	☐	☒	☐
* Opieka zdrowotna	☐	☐	☐	☒	☐
* Badania naukowe i innowacje	☐	☐	☒	☐	☐

Naszym zdaniem **brak spójności kluczowych polityk sektorowych**, takich jak Wspólna Polityka Rolna (WPR) i Wspólna Polityka Rybołówstwa (WPRyb), jest jednym z głównych czynników utrudniających osiągnięcie celów dyrektyw ptasiej i siedliskowej. Podobny brak spójności widzimy w odniesieniu do polityki energetycznej, transportowej i przemysłowej, w których wprowadzane są „nadzwyczajne” zmiany legislacyjne mające na celu obejście przepisów dotyczących ochrony środowiska.

*3.16 Czy chcieliby Państwo odpowiedzieć na bardziej szczegółowe pytania w sekcji 2 kwestionariusza?

- ☒ Tak
☐ Nie

Sekcja 4

Skuteczność

4.1 Na ile skutecznie dyrektywa ptasia i dyrektywa siedliskowa:

	Zupełnie nieskutecznie	Niezbyt skutecznie	Dość skutecznie	Bardzo skutecznie	Nie wiem
*					
chroni najbardziej zagrożone gatunki w Europie	☐	☐	☐	☒	☐
* chroni najbardziej zagrożone typy siedlisk w Europie	☐	☐	☒	☐	☐
* chroni wszystkie gatunki dzikiego ptactwa	☐	☐	☒	☐	☐
* zapewnia zrównoważone zarządzanie gatunkami (np. łowiectwo, rybołówstwo)	☐	☐	☒	☐	☐
* ustanawia ogólnounijną ekologicznie spójną sieć obszarów chronionych (Natura 2000)	☐	☐	☐	☒	☐
* umożliwia zarządzanie obszarami Natura 2000 i ich odtwarzanie	☐	☐	☒	☐	☐
* ogranicza negatywny wpływ nowych planów i przedsięwzięć na obszary Natura 2000	☐	☐	☐	☒	☐
* zapewnia łączność ekologiczną dla gatunków wędrownych	☐	☐	☐	☒	☐
* pogłębia wiedzę na temat stanu ochrony chronionych siedlisk i gatunków	☐	☐	☐	☒	☐

Dyrektywy ptasia i siedliskowa to fundament ochrony i odtwarzania przyrody w Europie. Dzięki sieci Natura 2000 oraz przepisom dotyczącym ochrony gatunków część ekosystemów i populacji stopniowo się odbudowuje. Nadal jest wiele do zrobienia, ale bez dyrektyw sytuacja byłaby znacznie gorsza. Dlatego wybraliśmy odpowiedzi „**raczej skuteczne**” lub „**bardzo skuteczne**”. Chcemy również przeciwdziałać spodziewanym głosom przeciwników dyrektyw, którzy będą twierdzić, że są one nieskuteczne.

Dlaczego wybraliśmy takie odpowiedzi wyjaśniamy w odpowiedzi na pytanie 4.4. poniżej.

4.2 W jakim stopniu Państwa zdaniem wymienione poniżej czynniki przyczyniły się do nieskuteczności lub skuteczności dyrektyw?

[illegible]

* 4.4 Proszę określić, w jaki sposób czynniki te przyczyniają się do nieskuteczności dyrektyw:

Maksymalna liczba znaków, jaką należy wprowadzić: 400

- Naszym zdaniami nie **poziomie UE** do nieskuteczności dyrektyw **przyczyniają brak finansowania z innych instrumentów** (np. WPR) oraz **brak włączania ochrony przyrody w inne obszary** (jak np. rolnictwo).
- Każdego roku [państwa członkowskie kierują od 34 do 48 mld euro europejskich subsydiów do działań szkodzących przyrodzie](#). Nawet 60% środków WPR przeznaczanych jest na praktyki wspierające wielkoobszarowe, niezrównoważone rolnictwo. Powoduje to degradację siedlisk przyrodniczych przy jednoczesnym niewielkim wsparciu sprawiedliwej transformacji sektora rolnego. Jednocześnie ochrona przyrody jest niewystarczająco zintegrowana z innymi sektorami, a przepisy nie są dobrze wdrażane (np. przepisy dotyczące ochrony gatunków w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie).
- **Na poziomie krajowym** na nieskuteczność dyrektyw mają wpływ **niskie finansowanie ochrony przyrody i braki w zasobach ludzkich**.
- W Polsce jednym z głównych powodów nieskutecznego wdrażania dyrektyw są braki kadrowe w instytucjach odpowiedzialnych za ochronę przyrody i wydawanie pozwoleń środowiskowych. Drugim problemem jest niewystarczające finansowanie niepozwalające na zatrudnienie wystarczającej liczby wykwalifikowanych pracowników, adekwatne do rosnących potrzeb związanych z realizowanymi projektami. Dobrzy specjaliści wybierają zatrudnienie w innych sektorach.

4.5 Na podstawie Państwa doświadczeń, na ile znaczące są korzyści związane z dyrektywami?

[illegible]

4.7 Na podstawie Państwa doświadczeń, na ile znaczące są koszty wdrażania związane z dyrektywami?

	Nieznaczące koszty	Pewne koszty	Umiarkowane koszty	Znaczące koszty	Nie wiem	Nie dotyczy
* Koszty ochrony i odbudowy siedlisk	☐	☐	☒	☐	☐	☐
* Koszty ochrony i odbudowy gatunków	☐	☐	☒	☐	☐	☐
* Koszty odszkodowań związane z ochroną gatunków	☐	☐	☒	☐	☐	☐
* Koszty dostosowania (inwestycje/wydatki, które osoby, organizacje lub sektory gospodarki mogą być zmuszone ponieść w celu dostosowania swojej działalności do wymogów dyrektyw)	☒	☐	☐	☐	☐	☐
* Koszty administracyjne (działania administracyjne wykonywane w celu wypełnienia obowiązków administracyjnych zawartych w przepisach prawnych)	☐	☒	☐	☐	☐	☐
* Koszty związane z utrudnieniami (koszty, które mogą wynikać z opóźnień, sporów sądowych, zbędnych przepisów prawnych)	☒	☐	☐	☐	☐	☐
* Koszty alternatywne (koszty utraconych dochodów)	☒	☐	☐	☐	☐	☐

Koszty wdrażania dyrektyw wynikają głównie z bieżących działań związanych z zarządzaniem ochroną przyrody i odtwarzaniem siedlisk, jednorazowych wydatków / inwestycji (zakup gruntów, większe prace terenowe czy niewielka infrastruktura). Jednocześnie koszty „utrudnień” uznajemy za nieznaczące. Co więcej, kosztów tych często można uniknąć jeśli przepisy zostaną od początku odpowiednio zastosowane (co potwierdzają np. sprawa Siarzewa, czy Doliny Rospudy).

4.9 Na podstawie Państwa doświadczeń, czy koszty te są proporcjonalne do korzyści związanych z dyrektywami?

	Zupełnie nieproporcjonalne	Niezbyst proporcjonalne	Dość proporcjonalne	Bardzo proporcjonalne	Nie wiem	Nie dotyczy
* Koszty ochrony i odbudowy siedlisk	☐	☐	☐	☒	☐	☐
* Koszty ochrony i odbudowy gatunków	☐	☐	☐	☒	☐	☐
* Koszty ochrony gatunków, dodatkowe w stosunku do ochrony i odbudowy siedlisk (w tym rekompensata za szkody)	☐	☐	☐	☒	☐	☐
* Koszty dostosowania (inwestycje/wydatki, które osoby, organizacje lub sektory gospodarki mogą być zmuszone ponieść w celu dostosowania swojej działalności do wymogów dyrektyw)	☐	☐	☐	☒	☐	☐
* Koszty administracyjne (działania administracyjne wykonywane w celu wypełnienia obowiązków administracyjnych zawartych w przepisach prawnych)	☐	☐	☐	☒	☐	☐
* Koszty związane z utrudnieniami (koszty, które mogą wynikać z opóźnień, sporów sądowych, zbędnych przepisów prawnych)	☐	☐	☐	☒	☐	☐
* Koszty alternatywne (koszty utraconych dochodów)	☐	☐	☐	☒	☐	☐

Ocena naturowa, „odpowiednia ocena” (z ang. appropriate assessment)

* 4.10 **Na podstawie Państwa doświadczeń, na ile skuteczna jest odpowiednia procedura oceny w zapobieganiu degradacji siedlisk i gatunków chronionych na obszarach Natura 2000 (np. z uwzględnieniem skuteczności, czasu trwania, kosztów, obciążenia administracyjnego)?**

- ☐ Całkowicie skuteczna
- ☐ Niezbyt skuteczna
- ☐ Dość skuteczna
- ☒ Bardzo skuteczna
- ☐ Nie wiem
- ☐ Nie dotyczy

4.11 **Proszę uszeregować następujące elementy pod względem sposobu, w jaki przyczyniają się one do skuteczności/nieskuteczności procedur „odpowiedniej oceny” zgodnie z dyrektywą ptasią i dyrektywą siedliskową**

	Istotnie przyczynia się do nieskuteczności	W mniejszym stopniu przyczynia się do nieskuteczności	Wcale się nie przyczynia	W mniejszym stopniu przyczynia się do skuteczności	Istotnie przyczynia się do skuteczności	Nie wiem
• Sformułowanie prawne dyrektyw	☐	☐	☐	☐	☒	☐
• Wykładnia wymogów prawnych dokonana przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	☐	☐	☐	☐	☒	☐
• Procedury administracyjne opisane w dyrektywach	☐	☐	☐	☒	☐	☐
• Procedury administracyjne obowiązujące na szczeblu krajowym /regionalnym/lokalnym	☐	☐	☐	☒	☐	☐
• Wytyczne opracowane na szczeblu UE	☐	☐	☐	☐	☒	☐
• Krajowe/regionalne/lokalne wytyczne i wsparcie	☐	☐	☐	☒	☐	☐
• Włączenie odpowiedniej oceny do oceny oddziaływania na środowisko na podstawie dyrektywy OOS	☐	☐	☐	☐	☒	☐
• Praktyki wdrożeniowe organów krajowych/regionalnych /lokalnych w porównaniu z wymogami dyrektyw	☐	☒	☐	☐	☐	☐
• Koordynacja między kilkoma właściwymi organami na szczeblu krajowym	☐	☒	☐	☐	☐	☐
• Zdolności lub zasoby właściwych organów	☒	☐	☐	☐	☐	☐
• Dostępność i poziom jakości danych dotyczących gatunków i siedlisk	☐	☒	☐	☐	☐	☐
• Istnienie, poziom jakości i precyzja celów ochrony specyficznych dla danego terenu, które stanowią podstawę oceny planów i przedsięwzięć	☐	☐	☐	☒	☐	☐
• Postępowanie przed sądami krajowymi/regionalnymi/lokalnymi	☐	☐	☐	☒	☐	☐
• Wymóg uzyskania formalnej opinii Komisji w odniesieniu do niektórych planów i przedsięwzięć mających wpływ na „priorytetowe” siedliska/gatunki na obszarach Natura 2000 (art. 6 ust. 4 dyrektywy siedliskowej)	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Inne (proszę podać szczegóły w odpowiedzi na kolejne pytanie)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Naszym zdaniem sformułowania prawne i wykładnia TSUE istotnie przyczyniają się do skuteczności dyrektyw. Wieloletnie orzecznictwo TSUE oraz liczne wytyczne Komisji Europejskiej przyczyniają się do zapewnienia pewności prawnej wszystkim zainteresowanym stronom.

Wg nas spory sądowe nie są czynnikiem przyczyniającym się do nieefektywności. Wręcz przeciwnie, biorąc pod uwagę, że spory sądowe pomagają egzekwować przestrzeganie dyrektyw naturowych, przyczyniają się do ogólnej poprawy ochrony środowiska.

Dyrektywy naturowe nie określają wielu procedur administracyjnych, zadanie to spoczywa głównie na państwach członkowskich. Naszym zdaniem w Polsce to brak możliwości kadrowych i zasobów jest główną przyczyną nieefektywności.

- *4.13 Proszę określić, w jaki sposób wybrane przez Państwa elementy przyczyniają się do nieskuteczności procedur „odpowiedniej oceny” zgodnie z dyrektywą ptasią i dyrektywą siedliskową

Maksymalna liczba znaków, jaką należy wprowadzić: 400

„Odpowiednia ocena” (ang. appropriate assessment) sama w sobie jest bardzo skutecznym mechanizmem ochrony. Problemem nie są tu zatem przepisy dyrektyw, a ich niewłaściwe wdrażanie. To dlatego na etapie wydawania pozwoleń pojawiają się problemy. Powodem są przede wszystkim małe zasoby kadrowe, finansowe organów, braki organizacyjne i administracyjne, niedofinansowanie ochrony przyrody. Standardy ochrony ustanowione przez dyrektywy same w sobie nie są problemem.

- *4.14 Które z poniższych środków najbardziej poprawiłyby funkcjonowanie odpowiednich procedur oceny w odniesieniu do Państwa działalności?

Maksimum 11 wybranych opcji

- ☐ Bardziej szczegółowe wytyczne UE
- ☒ Zwiększenie zdolności/zasobów/podnoszenie kwalifikacji właściwych organów
- ☒ Lepsze i łatwiejsze/publicznie dostępne dane naukowe
- ☐ Większe zaangażowanie i wsparcie zainteresowanych stron
- ☐ Jaśniejsze i bardziej przewidywalne ramy terminowego ukończenia odpowiednich ocen na szczeblu krajowym
- ☐ Jaśniejsze i bardziej przewidywalne ramy terminowego ukończenia odpowiednich ocen na szczeblu regionalnym
- ☒ Lepsza koordynacja między właściwymi organami na szczeblu regionalnym lub krajowym
- ☐ Szybsze i usprawnione procedury wydawania pozwoleń i autoryzacji
- ☐ W mojej działalności nie potrzebuję odpowiednich procedur oceny
- ☒ Nie sądzę, aby konieczne było usprawnienie odpowiednich procedur oceny
- ☐ Inne (proszę podać szczegóły w odpowiedzi na kolejne pytanie)
- ☐ Nie wiem

Naszym zdaniem „szybsze i usprawnione procedury wydawania zezwoleń i pozwoleń” nie będą prowadzić do poprawy. Dyrektywy same w sobie nie przewidują wielu procedur. Są one zawarte w legislacji na poziomie konkretnych państw Członkowskich. **Wszelkie „usprawnienia” na poziomie dyrektyw będą się zatem naszym zdaniem łączyć z osłabieniem ochrony przyrody.** Bardziej efektywne i sprawne procedury osiągniemy jedynie poprzez **lepsze wdrożenie przepisów**, odpowiednie **dofinansowanie** ochrony przyrody i ewentualne **zmiany organizacyjne** na poziomie krajowym.

- *4.16 Czy mają Państwo przykłady najlepszych praktyk lub rozwiązań mających na celu zmniejszenie kosztów lub obciążeń administracyjnych w ramach odpowiednich procedur oceny?

Maksymalna liczba znaków, jaką należy wprowadzić: 1000

- Dobre i strategiczne planowanie przestrzenne, które bierze pod uwagę interesy lokalnej społeczności, ochrony przyrody i gospodarki.
- Wczesne włączanie interesariuszy w proces planowania inwestycji.
- Dofinansowanie organów ochrony przyrody.
- Zwiększoną cyfryzację, powszechny dostęp do danych na temat przyrody

Ochrona gatunków i odstępstwa

*** 4.17 Na ile zrozumiałe są Państwa zdaniem obecne przepisy dotyczące ochrony gatunków na mocy dyrektywy ptasiej (art. 5) i dyrektywy siedliskowej (art. 12 i 13)?**

- ☒ Bardzo zrozumiałe
- ☐ Dość zrozumiałe
- ☐ Dość niezrozumiałe
- ☐ Bardzo niezrozumiałe
- ☐ Nie wiem

Wybraliśmy odpowiedź „**bardzo zrozumiałe**”. Naszym zdaniem obecne przepisy **nie budzą wątpliwości i powinny zostać utrzymane**. Są opatrzone wieloletnim orzecnictwem TSUE oraz licznymi wytycznymi Komisji, które przyczyniają się do zapewnienia pewności prawnej wszystkim zainteresowanym stronom.

*** 4.18 W jakim stopniu obecny system odstępstw od ogólnych przepisów dotyczących ochrony gatunków (art. 9 dyrektywy ptasiej i art. 16 dyrektywy siedliskowej) skutecznie odpowiada na konkretne wyzwania związane z Państwa działalnością?**

- ☐ Całkowicie skutecznie
- ☐ Niezbyt skutecznie
- ☐ Dość skutecznie
- ☒ Bardzo skutecznie
- ☐ Nie wiem
- ☐ Nie dotyczy

Zaznaczyliśmy „**bardzo skuteczne**”, gdyż naszym problemy w zakresie odstępstw pojawiające się w praktyce wynikają przede wszystkim z niewłaściwego stosowania i wdrażania obowiązujących przepisów, a nie z samej konstrukcji prawnej systemu odstępstw.

*** 4.19 Które z poniższych środków najbardziej poprawiłyby funkcjonowanie ochrony gatunków i odstępstw w odniesieniu do Państwa działalności, a jednocześnie zapewniłyby osiągnięcie celów dyrektyw?**

Maksimum 11 wybranych opcji

- ☐ Jaśniejsze/mniej złożone/spójniejsze przepisy w dyrektywach
- ☐ Łatwiejsza procedura dostosowywania do postępu naukowo-technicznego załączników do dyrektyw wymieniających dane gatunki
- ☐ Bardziej ukierunkowane przepisy koncentrujące się na tym, w jaki sposób działania wpływają na populacje gatunków, a nie na poszczególne okazy
- ☐ Jaśniejsze definicje i pojęcia w wytycznych UE
- ☒ Więcej dostępnych publicznie i lepszych danych naukowych na temat gatunków, ich siedlisk i innych danych na poparcie odstępstw
- ☐ Uproszczenie procedur zatwierdzania odstępstw na szczeblu regionalnym /lokalnym
- ☐ Uproszczenie procedur zatwierdzania odstępstw na szczeblu krajowym
- ☐ W mojej działalności nie zajmuję się procedurami ochrony gatunków i odstępstw
- ☐ Inne (proszę podać szczegóły w odpowiedzi na kolejne pytanie)
- ☒ Nie sądzę, aby konieczne było usprawnienie ochrony gatunków i odstępstw
- ☐ Nie wiem

Naszym zdaniem nie jest potrzebna jakakolwiek zmiana treści przepisów dyrektyw siedliskowej i ptasiej, dlatego nie zaznaczyliśmy żadnej z pierwszych czterech odpowiedzi.

Również uproszczenia procedur nie są w tym przypadku potrzebne. Jak wyjaśniliśmy już powyżej, dyrektywy naturowe same w sobie nie przewidują wielu skomplikowanych procedur, a ich zmiana najprawdopodobniej będzie się wiązała z osłabieniem ochrony. To z kolei nie tylko nie odpowie na problemy z wdrożeniem dyrektyw, ale może przynieść negatywne skutki nie tylko przyrodnicze, ale też społeczne i gospodarcze, a także utrudnić adaptację do zmiany klimatu.

***4.21 Proszę podać przykłady, w jaki sposób pomogłoby to Państwu:**

Maksymalna liczba znaków, jaką należy wprowadzić: 400

Naszym zdaniem **pewność prawa jest kluczowa dla uczestników obrotu prawnego**, w tym przede wszystkim dla przedsiębiorców i zarządców gruntów. Wszelkie zmiany dyrektyw wprowadziłyby chaos i pozbawiły stron tej pewności. Dodatkowo zmiany takie jak np. uogólnienie odstępstw prowadziłyby **do dodatkowych obciążeń administracyjnych i biurokratycznych**, np. konieczności prowadzenia bardziej rozbudowanego monitoringu populacji gatunków, co generuje dodatkowe koszty i obowiązki dla administracji, zarządców terenów i podmiotów gospodarczych.

4.22 Proszę uszeregować następujące elementy pod względem sposobu, w jaki przyczyniają się one do skuteczności/nieskuteczności ochrony gatunków i odstępstw zgodnie z dyrektywą ptasią i dyrektywą siedliskową

	Istotnie przyczynia się do nieskuteczności	W mniejszym stopniu przyczynia się do nieskuteczności	Wcale się nie przyczynia	W mniejszym stopniu przyczynia się do skuteczności	Istotnie przyczynia się do skuteczności	Nie wiem
• Sformułowanie prawne art. 5 dyrektywy ptasiej	☐	☐	☐	☐	☒	☐
• Sformułowanie prawne art. 12 i 13 dyrektywy siedliskowej	☐	☐	☐	☐	☒	☐
• Wykładnia wymogów prawnych dokonana przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	☐	☐	☐	☐	☒	☐
• Procedury administracyjne na szczeblu krajowym/regionalnym/lokalnym	☐	☐	☐	☒	☐	☐
• Wytyczne opracowane na szczeblu UE	☐	☐	☐	☐	☒	☐
• Krajowe/regionalne/lokalne wytyczne i wsparcie	☐	☐	☐	☒	☐	☐
• Koordynacja między kilkoma właściwymi organami na szczeblu krajowym	☐	☐	☐	☒	☐	☐
• Zdolności lub zasoby właściwych organów	☐	☒	☐	☐	☐	☐
• Dostępność i poziom jakości danych dotyczących gatunków chronionych i ich siedlisk	☐	☐	☐	☒	☐	☐
• Postępowanie przed sądami krajowymi /regionalnymi/lokalnymi	☐	☐	☐	☐	☒	☐
• Sprawozdawczość w zakresie odstępstw na podstawie art. 16 dyrektywy siedliskowej i art. 9 dyrektywy ptasiej	☐	☐	☐	☐	☒	☐
• Procedury zmiany załączników zawierających wykaz gatunków chronionych	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Inne (proszę podać szczegóły w odpowiedzi na kolejne pytanie)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Naszym zdaniem sformułowania prawne i wykładnia TSUE istotnie przyczyniają się do skuteczności dyrektyw. Wieloletnie orzecznictwo TSUE oraz liczne wytyczne Komisji Europejskiej przyczyniają się do zapewnienia **pewności prawnej** wszystkim zainteresowanym stronom.

Naszym zdaniem **postępowania sądowe nie są czynnikiem przyczyniającym się do nieefektywności**. Wręcz przeciwnie, biorąc pod uwagę, że pomagają egzekwować przestrzeganie dyrektyw natury, przyczyniają się do ogólnej poprawy ochrony środowiska.

Ponownie podkreślamy tu, że naszym zdaniem w Polsce to niskie zdolności i zasoby właściwych organów są główną przyczyną nieefektywności.

*4.24 Proszę określić odpowiednie przepisy lub gatunki w odniesieniu do wybranych elementów przyczyniających się do nieefektywności:

Maksymalna liczba znaków, jaką należy wprowadzić: 400

- Niejednolite wdrażanie przepisów w Państwach Członkowskich, a niekiedy również pomiędzy regionalnymi organami krajowymi.
- Ograniczone zdolności administracyjne i finansowe
- Brak skutecznego i konsekwentnego egzekwowania przepisów przez Komisję Europejską

Problemy wynikają zatem głównie ze sposobu stosowania i egzekwowania obowiązujących regulacji, a nie z niedoskonałości samego ramowego systemu prawnego.

*4.25 Czy mają Państwo konkretne przykłady najlepszych praktyk lub istniejących rozwiązań mających na celu zmniejszenie kosztów lub obciążeń administracyjnych w odniesieniu do ochrony gatunków i odstępstw?

Maksymalna liczba znaków, jaką należy wprowadzić: 1000

- Opracowanie map wrażliwości gatunków (np. ptaków), które pomagają inwestorom w unikaniu obszarów wysokiego ryzyka dzięki lepszemu planowaniu przestrzennemu i ułatwionym ocenom na poziomie projektu.
- Opracowanie wytycznych dotyczących najlepszych praktyk dla różnych gatunków, siedlisk czy różnych sektorów. W Polsce przykładem mogą być „Wytyczne dotyczące wpływu lądowych farm wiatrowych na awifaunę” przygotowane przez GDOŚ. Zapewniają jednolite podejście organów regionalnych, zwiększają pewność prawa i godzą interesy rozwoju OZE z ochroną cennych przyrodniczo gatunków.

4.26 W jakim stopniu zgadzają się Państwo z następującymi stwierdzeniami?

	Zupełnie się nie zgadzam	W większości się nie zgadzam	Ani się zgadzam, ani nie zgadzam	W większości się zgadzam	Zgadzam się całkowicie	Nie wiem
* Przepisy dyrektywy ptasiej i siedliskowej są ze sobą spójne i wzajemnie się uzupełniają.	☐	☐	☐	☐	☒	☐
* Przepisy dyrektywy ptasiej i dyrektywy siedliskowej są spójne z celami unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej i przyczyniają się do ich osiągnięcia	☐	☐	☐	☐	☒	☐
* Przepisy dyrektywy ptasiej i siedliskowej są spójne z międzynarodowymi zobowiązaniami w zakresie różnorodności biologicznej i przyczyniają się do ich realizacji (np. Konwencja o różnorodności biologicznej, Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, konwencja berneńska).	☐	☐	☐	☐	☒	☐
* Przepisy dyrektywy ptasiej i dyrektywy siedliskowej są spójne z przepisami innych aktów prawnych UE w dziedzinie ochrony środowiska.	☐	☐	☐	☐	☒	☐
* Przepisy dyrektywy ptasiej i dyrektywy siedliskowej są spójne z innymi politykami UE w dziedzinie Zielonego Ładu i długoterminowej konkurencyjności	☐	☐	☐	☐	☒	☐

Wybraliśmy odpowiedź „zgadzam się całkowicie”, bo naszym zdaniem obecne przepisy powinny zostać utrzymane. W przeglądzie Fitness Check z 2016 r. zostały one uznane za adekwatne do celu. Ponadto pozostają spójne z innymi politykami UE związanymi z Europejskim Zielonym Ładem i długoterminową konkurencyjnością, stanowiąc ich fundament.

Sekcja 5

* 5.1 Czy chcieliby Państwo coś dodać w związku z tym kwestionariuszem?

Maksymalna liczba znaków, jaką należy wprowadzić: 1000

- Dyrektywy Ptasia i Siedliskowa są odpowiednimi i skutecznymi instrumentami realizacji swoich celów.
- Obecny przegląd nie powinien prowadzić do osłabienia przepisów tych dyrektyw.
- Wyzwanie polega na zapewnieniu właściwego wdrażania, odpowiedniego finansowania oraz skutecznego egzekwowania obowiązujących przepisów.
- Korzyści, które przynosi ochrona przyrody zdecydowanie przewyższają koszty.
- Przegląd powinien koncentrować się na identyfikowaniu najlepszych praktyk umożliwiających sprawne i skuteczne wdrażanie dyrektyw w ramach istniejącego systemu prawnego, a nie na zmianie lub osłabianiu samych przepisów.
- Cele dyrektyw ptasiej i siedliskowej są w niewystarczający sposób zintegrowane z politykami sektorowymi (rolnictwo, rybołówstwo, infrastruktura, energetyka itd.).

Zachęcamy przedstawienie przykładów z działalności Waszej organizacji lub Waszej wiedzy i doświadczenia.